

۱۸۶۷

علوم غزنی

جلد اول

الحاکم هوللہ

شمدی شہرت بولش برتعبیر وار حاکمیت خلق دیورلر
 بوقضیہ فرانسریجہ دن ترجمہ در اصلی صورتہ دیوپل
 شمدی بز شرفرانسریجہ کلمہ نک معنی تخری ایدہ لم رادیو
صورتہ نہ دیکدر بوکلمہ فی الاصل لاتیجہ سوپروس
 لفظندن ما خود در کہ معناسی دیلدیکنی باپار . حاکم
 بنفسہ . آمر مطلق . فاعل مختار دیکدر
 یکی کند ولکندن حکم ایدن وبالجمہ اشیا اورینہ قدرت
 کاملہ سنی وضع ایدن کیدر جناب اللہ دن غیری
 بوصفہ متصف بوقدر اشہ بوصفہ انساندن
 هیچ فرد بوقدر کہ صورتہ سی لولسون حک
 زیرا کیہ نہ ادراکنده ونہ ارادہ سنده کند ولکندن
 دکلمہ طبیعتک تحریدن فارغ اولامدینی اصول وقواعدک
 ازلیتینی کیم انکار ایدہ بیلور کہ آندہ شہہ ایدن دشمنہ
 آئی آرامقدہ در • بزہ دیرلرسہ کہ شرح اولان
معنا صورتہ بالذات در انسانک بالنسبہ صورتہ
 واردر • اوت اویلددر انسان نہ عطاہ ونہ ارادہ
 ونہ دہ بوندک ثمراتی اولان انعالجہ دیکرائسانک تاہی

و محکوم دکلدر اشته انسانک ابنای جنسی انسانه
 نسبتله صوتیته سی واردر یعنی فی الاصل مختار کلامدر
 انسان یالکز یشاید ماز آنک یاپیسی جماعت اقتضا
 ایدر جماعت انسانیه ایکی در بری اهل که فاملیا در
 دیگری جماعت سیاسیہ در که امندر فاملیا جماعتک
 تأسسه نه اصول لازمسه جماعت سیاسیہ ده دخی
 بو اصولدر و فی الحقیقه فاملیایی تأسیس ایدن
 اصول و قواعد بشقه جماعت سیاسیہ فی تأسیس ایدن
 بشقه اولیایوب بوندر برشیدر دهها طوغریسی شخص
 واحد فرض اولنسون آنده دخی محافظه نفس و اصلاح
 حال و ترقی نلک اساس اصولی موجود دکلمی بوندر سز
 انسان مفهومی نصل ملاحظه اولنور جماعت سیاسیہ
 اساس اصولی دخی بوندر دن بشقه شیء دکلدر
 اولیه ایسه بواساسلر نردن کلپور بین الناس منافع مایه
 مناسباندن می تولد ایپور یوق یوق بواساسلر
 جمله دن اعلا واجب الخضوع بر منبمدن کلپور یعنی بر احکم
 الظالمین وار که آنک قوانین ازلیه منه انساندر مظهر اولنور
 الیهام اولاپور اشته سبب بو حکم مشر و حد رکه اسلام
 علماسی اخلاقی و تدبیر منزل و سیاستله اولیه
 بربرینه ارتباطی از علان ایدوب اوچنی بردن حکمت عملیه

نسمیه الیذیلر مصیبدلر زیرا انسانک عملی یا شخصه
 متعلقدر که آندن بحث ایدن علمه اخلاق دیرلر
 یا خود اهل منزله متعلقدر که بوکا تدبیر منزل و یا جماعت
 سیاسیہ یا دائرہ در که بوکا سیاست اسمی ویریلور
 لهر حالده علوم ثلثه نك موضوعی انفال اختیاریہ تعبیریه
 افاده اولنه بیلور یعنی اخلاق و ملکات ایله متصف اولان
 انسانک انفال اختیاریہ سی در بین الثلثه کوریلان
 اختلاف موضوع تغییر حقیقت موضوعدن نشئت ایتمویر
 بلکه توسفندندر • بزینہ جماعتدن بحث ایده لم
 الیه فاملیا جماعته حقوق طبیعی وار بنا علیه احکام اللیه
 وار فاملیانک باباسی اولارینی الیه برطائم قانوندرله
 اداره ایدر که او قانوندرک اصلی عدالت مطلقه یه راجعدر
 شو قدر که فاملیا جماعتی مستمر کلدر بابانک ریاسته
 حقوق مطلقه سی یوقدر بابانک رئیس و حاکم اسمی عبارت
 بر قوری نامدن و پروردگار لقدن عبارت قالور یعنی لهر چیزی
 بیور کند و استقلالن البور • جماعت سیاسی فاملیا یه
 اولان ضرورت طبیعی قواعدیه تأسس ایدر فقط ناسی
 موجود اولدجه موجودد دائمی بر ضرورتد بر ضرورت
 ایله قادر هادی نك عالم ایچون یا پدیشی ضرورتد
 تنظیماتک مقتضاندن بشقه برشی دکلدر

اشته شدی صورته کلمسی براو چینی معنا آور که
اودھی جماعت سیاسی ترکیب ایدن اشخاصک
لهیبه حکومتدن عبارتدم حاصلی صورته نلک
اوچ معناسی چیتدی بری بالذات دیکر بالنسبه
که انسانک انسانه نسبه صورته سی اوچینی معنا ایسه
تمامیله سیاست اصطلاحیدر شدی بونا آلام
یک شو معنای سیاسی اوزره صورته دیدیکمز حکومت
نه ایش یا په جقدر اوچ شی بری قوانین
ایکجیسی او قوانین اجرایه تقید اوچینیسی انتریک
بوزمق استیانی منع و تا دیب

قانون یا پمق نه دیکدر امروزهای ایتمکدن عبارت دکلمسی
آمر و ناهی اولان ما مور و نهی دن بیک و اعلا اولوق ضروره
لابد دکلمسی پک اعلا اشته بن انسانم انسانه
صورته م وار یعنی متقل و مختارم سنده اولیکسک
ابنای جنس بینده فی الاصل مساوات وار بو صورته
قنقی انساندرک سندن سندن اعلا ایمشده بزه امروزهای
ایده حکمش اگر بر امروزهای فرض ایتمکجه یشایه میجه
ایسک او امروزهای البته انسان دکلدر انسانه
البته بزمله مساوی اولدیفندن امروزهای دکلدر
عجبا جماعت سیاسی امروزهای ایدن کیمدر مجلس

معتاد مجلسار دن چوقکره بیوک برجه می در . لهایک
 اویله برجه دیلم اوجه بویلدیکمز اجزادین یعنی فی الاصل
 لهربری مختار اولان انسانلردن مرکب دکلهی .
 یکی اجزاتک حین اجتماعنده نه حاصل اوله بیلور
 اوت علوم طبیعی بزه کوسترکه بو حاصل اوج نوعدره . نوع اول
 اجتماع اجزادین فقط بر اجتماع حاصل اولور مثلا
 آحاددن حاصل اولان عشرده ده یالکز بر اجتماع وارد
 بو نوعه علم کلام ده شیء مع شیء دیرلر نوع ثانی
 اجتماعه برابر برهیتت واجتماعه متعلق بر وضعیت
 حاصل اولور جدران و سقف اجتماعدن حاصل اولان
 شکل بیت کبی بوکا شیء لشیء مع شیء دینور نوع ثالث
 بعد الاجتماع مبدأ فعل واستعداد بر مزاج حاصل اولور
 مولد الخوضه اید مولد الحارثه اجتماعدن وسائر بسائط
 ترکیبندن حاصل اولان امرجه کبی بوکاده شیء مرشیء مع شیء
 اسمنی ویردیر شمعی باقلم فی الاصل اختیارجه
 مساوی اولان آحاد ناسدن اجتماع ایدین برجه قنضی
 نوعدندر شبه یوق نوع اولدندر سن برکله
 موجوداتک ممکنات اولدیفنی بیلدکدن صکره آحاد ممکندن
 ذهنده یاپدیفنا جمله فی واجب الوجود تصور ایدیه بیلور
 اشته بوده بویله ده لهر فردی ما مور و منزه بیلدکدن صکره

بویله افراد دن حاصل اولان جمله یه البته آمرونا هی در دینه نرسه
 دیمک اولدی که بوجبار انسان نامه اوله رق بزه امرونه ای
 ایتمک قابل دکلدر حالبوکه آمرونا هی اولمازسه جماعت
 سیاسی اولیه حق اولدایسه بزه امرونه ای دن کیمدر
 انسان کندوسی ینه کندوسنه قانون یاپورمی دیلم
 اشته بو اوت کندن زیاده هدیاندن انسان دیمک
 آنک معنی مأمورونه دیمک ایدی شمدی انسانی برآئه
 لهم امر اعلى لهده مأمور ادنی تصور ایتمک خلاف منطقدر
 یعنی مجنونانه در برکره جماعت سیاسی نکه طبیعت باق
 لهنده تاریخچه باق انسان کندی کنده طوغریدن طوغری
 قانون یاپتی و جزاء ایتمک حقنه نصل مالک اولور بونی
 تصور جمعیتمک برنجی اساسنک هدمنی تصور دیمکدر
 ایمدی انسان انسانه امرونه و جزاء ایتمک تصور
 ممکن اولما ییجه شواناننک بویله طوبیلا نوب جماعت سیاسی
 شکلته کیرمی نصل و قوعبوله بیاشدر یعنی بزه امرونه ای دن
 کیمدر لها جماعتی ترکیب ایندیره کافه سه حکومتن
 عبارت اولان صورته ایده جک دیشیدک اولدایسه
 بو صورته ندر و کیمکدر البته انسانک اولما یوب
 برها ککدرکه او حاکم انسان دکلدر جمله دن عالی در
 عالمدر حکیمدر عادلدر غرضسزدر دیمک که الله در

فرانسۀك سیاست علاماندن مشهور گیزونك تفریف
 ایتمکی حاکم حق دخی اشته بودر طبیعیتون دخی بویه
 برهاکدن غیرینک حکم آتده یشامق احتمال
 اولادیننی نه کندی طبیعتلرنده حسن ایدر لر قالدی که
 بزسیاستدن بحث ایدیوزر بو علملر موضوعی افعال
 اختیاریه در اختیاری منکر اولان فرق لریک بو علمدن
 بهره سی یوقدر که مخالفلرینه اسکه وارده حکم
 ویرلسونده جواب ایله اشتقال اولسون
 اشته شریف محمدیه نك (علم صابرا اکل التحیه)
 الحاکم لهوالله خبری دخی بو مضموندر فقه اسلام
 ایله تمایله یواناس اوزرینه در کتب اصولدن
 تلویح ده و کشاف اصطلاح الفنون ده شویله
 مطوردر ۶ حاکم اصولیون و فقهار عندنده
 الله تعالی در محکوم علیه کنذینه خطاب واقع اولان
 مکلفدر محکوم به خطابک متعلق بهای که فعل مکلفدر
 الی آفره م

اشته بویه برهاکه انسانر خلقاً و عقلاً اطاعت ایدر
 زیرا کنذولرینک آرامقندن و از که مدکتری عدالت
 و حسنک منبئی کنذولرینه اولایوب او محکوم عدلیه دن

کلیور اشته انجو بویله برحاکک امر ونهینه انسانرا بجا بنده
 جان ویرلر چونکه جان کندو مکسویتری اولمایوب مجرد آنک
 جانب عالیندن ویرلشدن بواسل مشروعه مبنی درکه
 انسانر هر زمانده وهر مکانده عدالتک ازلی اولد یعنی حس
 ایتدیلر

قالدی که حکومت الله تعالی نکلر قضیه سنن فعلاً
 حکومت نظاماتی الله تعالی نکل تسبیح دیزرکی ترتیبیه تنظیم
 اولمشق لازمدر دیوادعا ایدن باپالرک قوی صحیح اولوق
 لازم کلنر یعنی ترتیبات امامت ماورای عقل انسانی
 فوق العاده اصول وقواعد اوزرینه دکلدر حکومت الهیه
 طبیعت اشیا په تمامیه اولیفون اولان وجه اوزره دوزکوندر
 که طبیعت اشیا په تحریدن علومک واره بیلدیک ترتیبات
 حقیقه کلشدن اوت قوه حکومتک فعلاً امامته
 عقلی و طبیعی برکذراکاه واردر دیمک که ترکیب ایدک
 برجماعت عقل واختیار لیه ترتیب امامت ایتلمه مکلفدر
 بو مکلفدر کنیزینک ضمنی ویا صریحی اختیاری لیه امامتی
 بردانه یا بعضه توجیه ایدرلر یا خود قدرت امامتک جمله اوزرنه
 اجرا اولنما سیچون او جماعتک اعضاسی نظارت ایلر یعنی
 ریاست واحد و ریاست بعض و جمهریت صورتلندن

برینہ ادارہ اول نورٹر بویبانگ ایکی نتیجہ حقیقہ
 بری جماعت سیاسی اوزرنده کی حکومت فعلیہ حکومت الہیہ نیک
 مظہریدر یعنی عدالت ازلیہ نیک محل ظہوری در
 اولیہ ایہ امامت دیدیکمز خلافتدر مادام کہ حکومتک
 منبہی ازلی در الہ شوامت حادثہ مرتبہ خلافتدر
 خلافت اولدیغیچوندرکہ اصل ازلی قواعدینہ تطبیق اولنرق
 جواز و مشروعیتی آرانور اولیہ ایہ امام ظل اللہ
 اوت عدالت ازلیہ نیک تشخیص کی برشیدر پادشاهہ
 ظل اللہ تعبیری خلقی آلداتق ایچون تلقین اولنمش معناتر
 بر لقرری ظن اولنمسون بونہ طبیعت انسان وجه مشروع
 اوزره بولوب لسان قاصریہ اولدیجہ ظل اللہ ترجمہ و افادہ
 ایلمشد بومسئلہ کی گیزو دخی بویدیجہ طبیعی بیور
 و شرح ایدر
 ایکنجی نتیجہ مادام کہ جماعت علی الاطلاق بومظہریدر
 و بعض انسانک فی نفس الامر بعض آخراوزرینہ و حکایت
 یوقدر اولیہ ایہ تشخیص اولنجن امامت جماعتک
 صریحی یا ضمنی اختیار و تصدیقیہ اولنق لابددر
 صریحی و ضمنی اختیار مسئلہ نیک تفصیلی عاوردی ؟
 مبسوطدر شدی اشہ بزه برخلامہ حقیقدی

شوکہ جمعیت وضع الہی در حکومت الہید انسانہ
 مساوات اوزرہ مکلفدر اولیہ ایہ برجماعت اوزرہ حکومتہ
 اگر جماعتک رأیبری استماع اولنمازہ او حکومت مشروع
 دکلدہر خلافتک مشروعیتی آرای جماعتک ضمناً اولسون
 قبولہ وابستہ در بالذات پیغمبر علیہ السلام رضی آرای
 جماعتی قرآنمق ایہ مأمورایدی ولوکنت فظاً غلیظ القلب
 لا تفضوا من حولک آیت کریمیہ سی عمیق مطالعہ اولنمازہ در
 خطبہ لرمجلسار مشوریتہر لہب قضیہ آراء ایچوندہ
 اشہو آراء مکدسی ایہ حاکمیت خلاقون یعنی منع حکومت
 جماعتہ اولماسدن نشئت ایسویہ انجق حدیث سوقوفہ
طارہ المؤمنون حناً فهو عند الله حسن و اثرده
 السنۃ الخلق اقلام الحق ولایتیجی ده *Vox populi*
Vox Dei و فرانسوزجہ ده *La voix de peuple*
est la voix de Dieu و لہر عقل ولسانہ موجود
 حکمت معلومہ یہ مبنی در جماعتک صورت اداره لرینی
 ایجابنہ تبدیلہ صلاحیتہری و بو خصوصہ متعلق مسئلہ لر
 لہب بو حکمتدن چیقہ کلمشدہر
 قالدی کہ جماعتدن مرادمز جماعت سیاسیہ در کہ اور و پالیرک
 سوسیہ پولیتیق دیکلریدہر
 اقادم اعضاسدن و رؤس مکتب کیرینک تاریخ و جغرافیہ

خواجه سی موسی باشکله اشهر ۱۸۶۹ اصطلاحات سیاسی
 شوافادوی یازشدر ۶ بر حکومتک فی الاصل جوارکی
 سوسیة پولیتیق ضمنی دیاصریخی اختیاریدر یوقه
 اختیار پوپل دینک مشروع دکلدر ۷
 موسی الیهک بوندن مرادی شودرکه پوپل کلمه سی قوم وملت
 ودیگر موقعلرده مستقل اولوب انجق شدی یکی حقیقه برالای
 ارباب اختلافک لسانده عمله طاقم مراد اولنه یور بعض
 عزت محوری وملت مجلسی اعضاکی پوپله اسنادایدک
 سولیدیکه کلام استیضاح اولنه و پوپل تعبیری استفسار
 قلنه ایاق طاقم ایله تفسیرایدیور فی الواقع عمله
 طاقم دفی جماعت سیاسیہ دند لکن جماعت سیاسیہ
 دکلدر قبول و اختیار مسئله سی ایسه جماعت سیاسیہ
 عامه در یوقه بر طاقم دکل .

برجماعت سیاسیہ ده ترتیب اولنان امامتک حق و صلاحیتی
 عجبانه درجه لره دک واسعدر . بومسئله جوابک
 نظریاتی ایکی درلودر فقط بربریه متقابل کورینور اما
 ایکیسندن دفی برنتیج حقیقار شورک امام مطلق در
 دیمک که حق صلاحیتی غیر محدوددر بومسئله نلک

تفصیلی شویڈر کہ اوروپا نیک متقدمین دیرلرایدی کہ ۶۹

سیاستک مباریسی احکام السریہ در بوندن خاربع

برشی یوقدر • بورای اسلام علماسی عندندہ اول

وآخر مردوددر اشہ سید شریف جرجانی (رح)

شرح حکمۃ العین حاشیہ سندہ دیرکہ حکمت مدینہ

ملک وسلطنتہ متعلق قسمی کہ علم سیاست

شریعت الہیہ طرفندن دکلدر یغنی بوقسمی بیلمک

شریعت ربانیہ دن اوکرنمکہ توقف ایتمز (دیکدرکہ

حکمت عملیہ نیک موضوعی افعال اختیاریردر جناب

حقک انسانہ ویرمش اولدین عقل و اختیار عدالت

مطلقہ اصول وقواعدهی تہمی ایتمک و او اصول

اوزرہ تفریع وترتیب نظام ایلمک ایله مکلفدر

یوقسہ علم سیاست دیدیکمز انسانلک عقلی ایزہ حکم

قواعد فوق العادہ اوزرہ معجزات ایله ترتیب اولنمش

کبی برشی دکلدر

اوروپا نیک متاخرینی دیدیرکہ حکومت جماعتکدر حق وصلایت

نامحدوددر

هرایکی نظره کوره فردوشخص حقوقک بیجاغیدہ قربان اولایور

ایا بو عالم انسانی ده برامامت فعلیہ کہ آنک حق وصلایتی

غیر محدود اولسون بو اولورمی لہرنہ نامہ اسناد

اولنورسہ اولنسون صلاحیتی تحدید کرکدر صلاحیت غیر محدود

دوشمز قالمقاز یا کلاماز شا شیرماز غرض ایتمز بر قدرت
کاملدن بشقه یرده فصل تصور اولنه بیور اشته بوقدرت
کامله حکومت الوهیتدر •

اشخاص بین الجماعه بر طاقم محدود و معین حقوق حفظ
ایده کلمشرد برکه باقلم که علم سیاست
اسکی نه در حکمای متقدمین افلاطون و غیره دیدلر که
عدالتدر متأخرینده لیبس و امثال طیبیون دیرلر که
منفعت خلق در حتی منفعت ایصال ایتمک شرطیه لهر
درلو و سیدلی تجویز ایلدیلر اسلام علمای سید و غیره
دیرلر که سیاست اسکی من حیث القاعه عدالتدر

ومن حیث المقصد منفعت جماعتدر بک ظهور غریب
بو کاکوره مثلا قانونده اولان تأدیب و مجازات البته
بعضیلرک زعمی کبی انتقام آلق و لاستفاده قیاسی کبی
بر اساسدن نشئت ایستوب مجرد عدالت مطلقه نلس
اجرا سندن ظهور ایدر بواجرا دن غایت ایه مرتبک
امثاله عبرتدر

شمدی شوا اسکی مشروع اوزره دیرلر که جمعیت سیاسیله
امامت فعلیه سی عدالت ازلیه غیر متغیره نلس قواعدی
اوزره تأسیس اولنوب آنلرله تثبیت و تقیده مأمورلر
تعیین قلدقده بولشبت نه ایچون اوله جقدر

البه جماعتك برطام حقوق معينه سى ايجوندر برحقوق
 شوندر در اشخاصك جان وعرض ومالنى تاامين
 وانك صلاحيتونك توسعنى حمايه وفاء واختلاص
 منع وجائز اولان منافعتك كفايت درجه ره استيفاس
 خلاصه كلام جمله نك ولهر فردك ايولكنه چالشنى
 ايجوندر كه فى الاصل جمع واداره نك مشرو عيتمى تكليم ايدن
 دضى بولد

اشه شوندر دضى بر مسئله چيقار شوكه اداره نك
 جائز ومشروع اولماسچون مملكه احتياجاته واحلاقه
 ودرجه قابليت موافقتن بشقه بر شرط يوقدر
 صورت حكومت استر واحد استر بعض يا خود همپويت
 اولسون بوندر كه هيس مشرو عيتمى مساوى در
 كذلك بر حكومتى بيقى صورثله دن لهر نفس صورثله
 اولورسه اولسون جنايتچى مساوى در

ما بعدى صكره